

Statiegeld moet behouden blijven

Nederland doet het niet bijzonder goed op milieugebied. Laten we op zijn minst het statiegeldsysteem behouden, schrijft advocaat Rogier Hörchner.

Nederland, het land van zeltjes en statiegeld. Bijna zo netjes als de Duitsers, die hun zaken goed geregeld hebben. Met het milieu zit het snor.

Iedereen die de Nederlandse milieupolitiek enigszins volgt, weet dat Nederland zich graag vergelijkt met landen waar de zaken minder goed geregeld zijn. Zo wordt gewezen op Balkanlanden, waar afval veelal nog gestort wordt, in plaats van gerecycled. We importeren zelfs afval en komen zo met onze overcapaciteit aan afvalverbrandingsinstallaties onze Europese vrienden te hulp.

Iets dichter bij huis blijkt echter dat we helemaal niet voorop lopen. Luchtverontreiniging wordt in België, Duitsland en Engeland veel steviger aangepakt. Als daar een smogalarm geldt, rijden we hier net zo

De aanpak van het bedrijfsleven blijkt op drijfzand te rusten

hard door. De Duitsers bedachten een 'Energiewende' om duurzame energie te realiseren. Wij discussiëren met alle belangengroepen om ons schamele resultaat op dit gebied (bijna het slechtste van heel Europa) wat op te krikken. In België worden sinds 1995 verpakkingen van blik en drankkartons gescheiden ingezameld. Wij gaan in 2015 waarschijnlijk beginnen met drankkartons.

Gelukkig is er nog ons paradepaardje 'statiegeld'. Vraag een Nederlander om in twintig woorden zijn gevoel voor ons land te typeren, en waarschijnlijk staat statiegeld ertussen. Vraag een Nederlander of hij een oplossing heeft voor de rommel van Red Bull en AA Drink – en hij stelt voor

statiegeld op de verpakking te heffen.

Als het aan het bedrijfsleven ligt, komt er echter juist minder statiegeld. Hoe minder regels hoe beter. Statiegeld op grote PET-flessen zou 'peperduur' zijn. PET-flessen kunnen net zo goed in de oranje bakken van Plastic Heroes worden gedaan.

Zwerfafval los je op met een 'zwerfafvalcontroleur', die enorme boetes oplegt. Net als in Singapore. Een publiciteitscampagne van Nederland Schoon, een subsidiepot van twintig miljoen euro voor leuke gemeentelijke projecten – en klaar is Coca-Cola. Althans dat leek zo. Per 1 januari 2015 leek zij voor elkaar te hebben gekregen dat statiegeld op grote PET-flessen zou worden afgeschaft.

Maar in het afgelopen half jaar is gebleken dat de aanpak van het bedrijfsleven op drijfzand rust. Onderzoeksinstituten CE Delft en TNO stelden vast dat de berekeningen dat statiegeld enorm duur zou zijn, niet klopten. Daarnaast is duidelijk geworden dat statiegeld allesbehalve achterhaald is. Dat geldt wel voor de keuze van het bedrijfsleven om flessen in aparte telcentra te tellen in plaats van technologie en slimme logistiek toe te passen. Zij kijken liever niet naar Aldi en Lidl, die hun zaken perfect geregeld hebben.

In een zogeheten *legal opinion* stelde ik vast dat het bedrijfsleven al twintig jaar afspraken niet nakomt. Tegelijkertijd komt er steeds meer bewijs dat er van Plastic Heroes geen flessen gemaakt (kunnen) worden. Bovendien belandt een fors deel van het plastic nooit in zo'n bak, verdwijnt 25 procent bij het sorteren en nog eens 30 procent bij het recyclen. Dat is nog eens een schril contrast met statiegeldflessen, waarvan 95 procent wordt gerecycled. Van fles tot fles.

Morgen debatteert de Tweede Kamer over statiegeld, met een petitie met vijftigduizend handtekeningen tot behoud ervan op zak. Dat doen ze verder met de wetenschap dat 94 procent van de gemeenten voor uitbreiding stemde en met de kennis dat onlangs nog 91 procent van twaalfduizend ondervraagden zich uitsprak voor statiegeld. Politiek hoeft niet moeilijk te zijn.